

ב ליל יום העצמאות תיקנה הרבנות הראשית לישראל לפתוח את תפילת ערבית באמירת מזמור קז בתהלים: "יאמרו גאולי ה' אשר גאלם מיד צר". במאמר זה ננסה להבין מה המסר שמוסר לנו דוד המלך וכיצד הוא קשור ליום העצמאות.

מזמור קז עוסק בארבעת האנשים החייבים להביא קרבן תודה: חבוש בבית האסורים, היה חולה ועבר ייסורים, העובר את הים הגדול והולכי המדבריות, והסימן: "וכל החיים יודוך סלה". על הולכי המדבר נאמר: "תעו במדבר ישימון דרך עיר מושב לא מצאו, רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף". על החבוש נאמר: "ישבי חשך וצלמוות אסירי עני ובריזל". על החולים נאמר: "כל אכל תתעב נפשם ויגיעו עד שערי מוות". על יורדי הים נאמר: "יורדי הים באניות עשי מלאכה במים רבים".

אך מעניין הוא שלא מרגישים בדברים אלו את הנס הגדול, שהרי טבעי שמי שנמצא בבית האסורים משתחרר, ומי שחולה דרך העולם שמתרפא, וכו'. אלא שיש להרגיל את האדם שגם דברים טבעיים, יש בהם השגחה עליונה בכך שהקב"ה גמל לכך טובה. על כל אלו מברכים 'הגומל לחייבים טובות שגמלני כל טוב'. משמע שהאדם חייב והקב"ה גומל לו טוב, כלומר האדם היה אמור לא לקום מחוליו, לא לחזור מהמדבר וכו', והקב"ה גמל לו טובה. כלומר, האדם אמור לחשוב שזה לא מגיע לו, והוא צריך לחשוב באיזו זכות הוא יצא חי. יותר מזה, אם נשאר בחיים, כנראה שיש לי תפקיד לעשות בעולם, ומטרה שלשמה נשאר חי.

על נח נאמר: "ויחל נח איש האדמה ויטע כרם". ודרשו חז"ל שזה היה מעשה חוליו, שהרי היה צריך לזרוע חיטה ולקיים את העולם ולא כרם. מדוע נטע כרם? שהרי ראה עולם חרב והתנחם ביו, אך אם היה שואל

את עצמו מדוע הוא נשאר חי מכולם, מה התפקיד שלו, היה יודע שהוא צריך לזרוע חיטים כדי להמשיך ולקיים את העולם ולמלא את תפקידו.

המזמור פותח: "הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו", וכן "יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם". וכן במזמור קלו (הלל הגדול), נאמר בו עשרים ושש פעמים "כי לעולם חסדו". למה עשרים ושש? אמרו חז"ל כנגד עשרים ושש דורות שלא היתה תורה בעולם והקב"ה זן את העולם בחסד ולא בזכות. מה הרעיון בזה?

אלא שהאדם ראוי היה להגיע למסקנה שהוא לא ראוי לכלום מצד עצמו, אלא שיש לו תפקיד בעולם, והראשונים שהבינו זאת הם עם ישראל, שהבינו שרוצים מהם משהו והם חיים בחסד עליון, משא"כ בדור המבול שלא היה להם תפקיד ולא נמחה מעל פני האדמה.

חז"ל אומרים שהקב"ה הציע את התורה לדור המבול, אך הם סרבו לכך, ומכיוון שסרבו לכך לא היתה להם זכות שתעמוד להם.

לא תמיד התפקיד של האדם יובן בתחילת דרכו, ולפעמים רק לאחר מאה ועשרים יראו את פעלו את האדם ומה היה תפקידו ומה תרם לקיום העולם, אבל האדם צריך להתקדם במגמה האלוקית, ולכן נאמר: "כי לעולם חסדו".

יש לעיין בנק' מסויימת. כל ארבעת האנשים החייבים להודות, יוצאים מצרה לרווחה ע"י גיסי הקב"ה. אך אם נשים לב, מי שגרם לצרות הללו הם הקב"ה: "ויאמר ויעמד רוח סערה ותרום גליו". כלומר, הקב"ה הביא רוח סערה בים ועשה את הצרה הזו, ואח"כ הם צועקים לה' והוא מוציא אותם מצרה.

ולכאורה יש לתמוה, מדוע יש להודות על זה, שלא תהיה צרה ולא נצטרך הצלה? אלא הקב"ה בא לגרום לאדם להרגיש, שיש כאן מגמה אלוקית גדולה, שאדם ידע שההצלה לא מגיעה לא, והיה אמור לא לקום ממחלתו ולא לצאת מהמדבר או

לטבוע בים, ולמה הקב"ה עושה את ההצלה, כדי שנרגיש שכל החיים הם חסד אלוקי שיש לה מטרה שלא יראו אותה מיד ולפעמים אפילו אחר 3500 שנה, ממצרים ועד סוף כל הדורות.

לכן עם ישראל שיוצא ממצרים, יודע את תפקידו: "עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו", וזה הובל ע"י ההשגחה האלוקית שליוותה את כל יציאת מצרים. ולכן אנו מזכירים על כל מצוה כמעט את יציאת מצרים, כדי שנזכור את התפקיד החשוב הזה.

ההנהגה הזו של ראייה כללית של המציאות היא בשם הוי"ה, שם שלא רואה נקודת זמן אלא רק ראייה היסטורית גדולה. לכן משה במצרים מדבר אל ישראל בשם זה, מה שלא דיבר אל האבות, כדי שיבינו שמה שקורה להם כרגע, זה חלק ממהלך אלוקי היסטורי.

הרעיון הזה מתבטא בקדיש, בו כאשר אנו אומרים "אמן", אנו אומרים ומכריזים כי הכל קורה, כדי ש"יתגדל ויתקדש שמה רבא" וזהו הסוף של התהליך הארוך שהחל בהטלת התפקיד ביציאת מצרים.

הצרות הגדולות שהגיעו לעם ישראל מאז יסוד התנועה הציונית, החל ממלחמת העולם הראשונה, הפרעות של ערביי ישראל בשנות העשרים והשלשים, וכן מעשיהם האכזריים של השלטון הבריטי, ולבסוף במלחמת העולם השנייה בה התחוללה שואת יהודי אירופה, כולם היו צרה בה הקב"ה הכניס אותנו.

ביום העצמאות הקב"ה בעצמו הוציא אותנו מצרה זו, וכפי שבארנו לעיל, זהו חלק ממגמה אלוקית.

עלינו לזכור כי אין זה בזכותנו, אלא הקב"ה מדבר אלינו ומראה לנו מה תפקידנו כעת ומה עלינו לעשות את המדינה שקבלנו וכיצד לשכלל בעזרתה את עולמו של הקב"ה.

על כך עלינו להודות ולהלל ביום העצמאות ש"הוא גמלנו הוא גומלנו הוא יגמלנו לעד", ו"יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם".

מזל טוב

לרב מרדכי גרינברג שליט"א, ראש הישיבה, ולמשפחתו, בהיכנס הנכד, יונתן נ"י, לעול תורה ומצוות
לרב צבי בירנבאום שליט"א, דיין ביה"ד הרבני האזורי באר שבע ולשעבר ר"מ בישיבה, לנישואי הבת
לרב אריה שטרן שליט"א ולמשפחתו, לנישואי הבת
לרב ערי יהודה נוסבאום שליט"א, לנישואיו
לר' אוהד שלי ורעייתו, להולדת הבן, גלעד אליהו
לר' אליסף אריאל ורעייתו, להולדת הבן, אליה
לר' משה אלפסי, להולדת הבן
לאוריאל שלמה מילר (ו'), לארוסיו
לאלעזר צורישידי (ג'), לארוסיו

ומ העצמאות, שנקבע ע"י הרבנות הראשית לישראל כיום הלל והודאה לה' על הנסים שנעשו לנו בימי מלחמת הקוממיות, חל בה' באייר, באותו היום בו יחול יום שביעי של פסח.

אולם כאשר חל יום העצמאות קרוב לשבת או בשבת עצמה, החליטה הרבנות הראשית להזיז את יום העצמאות יום או יומיים בכדי להימנע מחלול שבת המוני שהיה קורה בקרב עם ישראל.

וכאן יש לדון, האם יש לרבנות הראשית לישראל סמכות להקדים או לדחות את יום העצמאות מה' באייר, שנקבע כחג לכל ישראל?

בעניין אמירת הלל ביום שנעשה נס לישראל, איתא בגמרא בפסחים: "זהל זה מי אמרו? נביאים שביניהן תקנו להן לישראל שיהו אומרים אותו על כל פרק ופרק ועל כל צרה וצרה שלא תבא עליהן, ולכשנגאלין אומרים אותו על גאולתן". (פסחים קיז).

מכאן למדנו את דין חובת אמירת הלל ביום העצמאות שהיא תקנה קדומה עוד מימי הנביאים. (ראה באריכות בעניין אמירת הלל ביום העצמאות בגליון מס' 18, פ' תזריע מצרע ה'תשס"ז)

ויש לחקור, האם קביעה זו של הנביאים שיש לומר הלל על נס נובעת מקביעת ה"יום טוב" ע"י חכמי הדור, כלומר קביעת מועצת הרבנות הראשית לישראל נתנה ליום תוקף של חג, או דילמא, הארועים שארעו באותו היום, הם הנותנים ליום את התוקף המיוחד שבו, כלומר: "יומא קגרים"?

לכאורה משמע בדברי חז"ל כמו הצד הראשון בחקירה. בעניין חנוכה נאמר בגמרא: "לשנה אחרת קבעו ועשאו ימים טובים בהלל והודאה". (שבת כא:), וכן לעניין פורים: "שלחה להם אסתר לחכמים: קבעונו לדורות...", הרי שרק ע"י החלטת החכמים אנשי הכנסת הגדולה וקביעתם, יחול תוקפו של חג.

וכן משמע גם מדברי הר"ן:

"ויש כאן שאלה, מה ראו אנשי כנסת הגדולה לחלוק מצוה זו לימים חלוקים ולקבוע יום מיוחד לפרים ויום מיוחד לכרכים, משא"כ בשאר מצוות, שהרי אמרה תורה 'תורה אחת ומשפט אחד'... יל דהיינו טעמא כדי לחלוק כבוד לארץ ישראל, כדגרסינן בירושלמי 'רבי סימון בשם ר' יהושע בן לוי אמר כדי לחלוק כבוד לארץ ישראל שהיתה חרבה באותם ימים, ותלו אותה בימות יהושע בן נון...

אבל הרמב"ן ז"ל נותן טעם אחר לחלוק הזמן של פורים ומוקפים, ואומר שבזמנה של נס זה כבר נפקדו ישראל ועלו ברשיון כורש והתיישבו בעריהם, ואע"פ שאמר המן 'ישנו עם אחד מפור ומפרד...' מ"מ אנשי כה"ג עם רב ישראל בא"י בעת ההיא היו ושוב לא עלו מהם אלא מועטים בימי עזרא... ולאחר מכן בשנים הבאות עמדו פורים ונהגו מעצמם לעשות ארבעה עשר משתה ושמחה ויו"ט, אבל המוקפים לא עשו כלום לפי שלא היה הנס גדול כפרים, וזה שכתוב 'על כן היהודים הפרים היושבים בערי הפרוזות...' ולא הזכירו מוקפים כלל, ולאחר זמן שהאיר הקב"ה עיניהם ומצאו סמך מן התורה, עמד מרדכי ובית דינו וראו דבריהם של פרים שראוי הנס הזה לעשות לו זכר לדורות וקבעו אותו על כל ישראל, שכולן היו בספק, וראו להקדים פורים למוקפים, מפני שנסם היה גדול, שהם התחילו במצוה תחלה לעשות להם לבדם ויו"ט, לפיכך קבעו יום של פורים ביומם, ויום של מוקפים ביום נח של שושן...". (ר"ן א. בדפי הרי"ף על מסכת מגלה)

מכאן נלמד, בין לפרוש הר"ן שיום טו' נקבע לחלוק כבוד לא"י, ובין לפרוש הרמב"ן שהוא נקבע שנים אח"כ כדי לקבוע יו"ט לכל ישראל, שלא נקבע יום טו' לפי המאורע שארע בו, שהרי לפי זה כולם חייבים לחגוג ביד', וודאי שלא ביום טו', שבו לא היה נס כלל, ועוד שהרי שנים לא עשו יו"ט כלל, אלא נקבע יום טו' ע"פ תקנות של אנשי הכנסת הגדולה שבאותו הדור, והרשות בידם לקבוע למוקפים את יום טו' מידי שנה בשנה על נס פורים, אע"פ שלא היה בו נס מיוחד למוקפים.

וכן יש להוכיח מדברי רש"י ור"ת:

"אבל הלל דחנוכה, כגון באחד בטבת, ודאי דחי, שכיוון שנביאים תקנוהו...". (רש"י תענית ב:)

"שעיקר ההלל נתקן על כל צרה וצרה שלא תבוא על הצבור שבשעה שהיה לכל ישראל, והיה הקב"ה עושה עמהם נס, היו עושים יו"ט, והיו אומרים הלל". (מובאים דבריו בתלמידי רבנו יונה בברכות פ"ה)

משמע מדבריהם שהלל בחנוכה נתקן מכח תקנת הנביאים.

לכאורה ה"ה ביחס ליום העצמאות, מאחר שמיד עם קביעת היום כחג לעם ולמדינה, נקבע שאם יחול ה' באייר בשבת יוקדם ליום ה' בשבוע, אין יום הנס עצמו קובע את חובת היום, כי אם חובת התורה היא לעשות זכרון לנס ונמסר הדבר להכרעת חכמי ישראל מתי יקבעו יום הודאה על הנסים.

אולם יש להוכיח אחרת, שדוקא היום גורם. המאירי בפסחים כותב:

"כל יחיד ויחיד שארעתהו צרה ונגאל הימנה, רשאי לקבוע הלל לעצמו באותו יום בכל שנה, אלא שאינו מברך עליו, וכן הדין בכל צבור וצבור". (חדושי המאירי פסחים קיז).

וכן משמע גם מדברי החת"ס (שו"ת יו"ד ס' קלג), שרק ביום הנס ממש חלה חובת הודאה מדאורייתא, אלא שמן התורה מספיק זכר לנס כל שהוא, ומתקנת נביאים יש לומר הלל.

והנה את עיקר ההלכה הזו יש ללמוד מדין פורים דמוקפים שחל להיות בשבת (פורים דפרים לא יחול ע"פ הלוח שלנו), שע"פ הירושלמי, הרי"ף והשו"ע או"ח ס' תרפח ס"ו, יש לקרוא את המגילה ביום ששי בגלל גזרה דרבה שמא יטלטלנו ד' אמות ברה"ר, אבל "על הנסים" וקריאת התורה אומרים בשבת עצמה. וכן פסק גם הגר"א (באורו לאו"ח ס"ק יח') וכן המגן אברהם.

מכל זה יש ללמוד, שאע"פ שכשחל פורים בשבת מקדימים את קריאת המגלה, מ"מ עיקר היום להזכרת הנס, הוא זמנו הקבוע בשבת.

וכן איתא בגמרא: "פורים שחל להיות בשבת שואלים ודורשים בענייניו של יום" (מגלה ד,). וכל כך למה? כתב הרמב"ם: "כדי להזכיר שהוא פורים, גם כשחל בשבת". (הל' מגלה פ"א הל' יג').

ולכאורה א"כ גם ביחס ליום העצמאות כך, שקריאת ההלל והתפילות המיוחדות שאינם כרוכות בחלול שבת יש לאמרום בשבת, ורק הסעודה החגיגית של פורים, יש להקדימה ליום חמישי ואת יתר החגיגות.

אולם נראים הדברים לחלק ביום יום העצמאות לפורים ביחס לשבת. אנשי כנסת הגדולה כשקבעו את פורים לדורות לא חילקו בין פורים שחל להיות בשבת לפורים שחל בחול, כי טרם חששו לגזרה דרבה, שמא יטלטלנו ד' אמות ברה"ר, ומאחר שכבר נקבע בטו', שוב לא יכלו חכמי הדור שלאחריו לעקרו לגמרי מזמנו, אולם הקדימו את קריאת המגלה, שגם כך שייך לקרוא אותה קודם, ולכן אין פגם בהקדמתה.

אבל ביחס ליום העצמאות, שעם קביעתו לדורות ע"י הרבנות הראשית לישראל לראשונה, הוחלט כי אם יחול בשבת יוקדם ליום חמישי, דינו כאילו נקבע מראש לג' באייר וכפי שבארנו לעיל. מה גם שניסי מלחמת הקוממיות לא קרו רק בה' באייר, אלא בכל יום ויום מימות השנה קיים בנו: "מסרת גבורים ביד חלשים, רבים ביד מעטים", אלא שהוחלט לקבוע יום הודאה ביום בו הוכרזה המדינה, אבל כל יום ויום מימות השנה ראוי להיקבע לנס לדורות, ואם הוחלט להקדים לג' באייר, כל דיני ה' באייר חלים עליו הן בתפילות והן בחובת השמחה והסעודה החגיגית להודות ולהלל להי"ת על כל הטוב אשר גמלנו.

ועוד נזכיר בזה את דברי מו"ר הרב צבי יהודה קוק זצ"ל, שהדגיש ששנה שחל בה יום העצמאות ביום ששי או שבת ומקדימים אותו לחמישי, זה גופא קדוש השם גדול, כי יש בכך הוכחה שמדינה יהודית נמנעת מחלול שבת, ויש בכך קדוש השם כלפי הכלל.

מ"מ קבעה עוד הרבנות הראשית לישראל, שאע"פ שהחג מוקדם לג', ד' או מתאחר לו' באייר, לא בטלה לחלוטין קדושתו של היום המקורי ה' באייר ואין לומר בו תחנון (ע"פ ההלכה שתשעה באב שחל בשבת ונדחה הצום לראשון, נוהג בו אבלות בצנעא, ואכמ"ל), ואם חל בשבת אין לומר "אב הרחמים" ולא "צדקתך צדק" במנחה.

ונסיים בתפילה, שיהי רצון שכשם שזכינו לאתחלתא דגאולה, כן נזכה לגאולה השלמה במהרה בימינו, אמן.

הסדר, צם ביום כיפור, תולה מזווה בפתחו, מדליק נר בחנוכה, ועוד רבים המניחים תפלין בכל בוקר. מדינת ישראל מתפתחת מיום ליום בתחום הטכנולוגיה: רשתות של רכבות, כבישים, גנים ציבוריים ועוד, פיתוחה של ירושלים בירתנו הנצחית. מדינת ישראל מובילה בתחום החקלאות, הרפואה והביטחון, וכל אלו רק מראים כמה השגנו במשך "רק" ששים שנה, דבר שלא קרה עם אף אומה אחרת מאז ומעולם. במשך ששים שנה, הבאנו לארץ מיליוני יהודים עולים חדשים מרחבי מדינות העולם מכל חמשת היבשות – קיבוץ גלויות של ממש.

מוכרח אני לומר, כי כל פעם שאני שומע את דבריו של ראש הממשלה דוד בן גוריון בטקס הכרזת העצמאות: "אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל", מזיל אני דמעה, אינני יכול להישאר אדיש.

אני, שחצי ממשפחתי נטבחה למוות בשואת יהודי אירופה, מרגיש כי מתקיים בנו הפסוק: "בשוב ה' שיבת ציון היינו כחולמים" – חלום של ממש. מי האמין בהיותו בזוועות באירופה, שתוך שנים ספורות בלבד, יקום העם היהודי ויקים מדינה בארצו ההיסטורית?! שיהיה לו דגל! שיעמוד נשיא מדינת ישראל ביום מלאות ששים וחמש שנה למרד גטו ורשה, וביום הזיכרון לשואה ולגבורה מפקד צבא ההגנה לישראל במקום הארוך ביותר עלי אדמות, מחנה ההשמדה אושוויץ, ויאמרו: "ניצחנו!"

אינני יכול שלא להזיל דמעה...

כמה סמלי יצא היה הדבר, כי במלאות ששים למדינה, יחול ע"פ התאריך הלועזי (8/5), היום ניצחנו בנות הברית את גרמניה הנאצית. בדיק ביום הזה אנו אומרים: ניצחנו! אנחנו פה!

יזכנו ה' להתגבר על הקשיים העומדים בפנינו, ושנגיע בע"ה למצב בו נוכל באמת לומר כי מדינתנו תהיה אור לגויים, בעת בו הגאולה השלמה במהרה בימינו, אמן.

ולסיום מוכרח אני להוסיף עוד משהו קטן. לפני שבוע נבחר כצפוי השיר "ירושלים של זהב", שנכתב והולחן ע"י המשוררת הלאומית נעמי שמר ע"ה כשיר הישראלי הטוב ביותר בכל הזמנים. גם זו הוכחה, כי על אף שרבים מאחינו עדיין מרוחקים מתורה ומצוות, הנר היהודי בוער בכל אחד ואחד מאיתנו. גם בדבר שולי זה, שמרנו נאמנות לבירתנו הנצחית, לבית המקדש, ועל כך בהחלט ניתן לומר: "אם אשכחך ירושלים, אשר כולה זהב" – "לתפארת מדינת ישראל".

חג עצמאות שמח לכולם.

פני כשלושה שבועות, ימים ספורים טרם נכנס חג הפסח, שמעתי מאיש מפורסם בתקשורת הישראלית המנתח את "עשרת המכות" בהם לוקה החברה הישראלית.

פערים הולכים וגדלים בין עשירים לעניים – עשירים מתעשרים יותר ועניים נהיים יותר עניים: מיליון וחצי ישראלים חיים מתחת לקו העוני, אחד מכל ארבעה ילדים עני, משפחה אחת מכל ששה.

אנשי ציבור רמי מעלה, כגון ארבעת ראשי הממשלה האחרונים בחקירות, שרים וחברי כנסת שמורשעים בעברות כאלו ואחרות ונאלצים לעזוב את תפקידם, וחלקם אף חוזרים ומתקדמים להיות המשנה לראש הממשלה... ואולי השיא שבאלו: נשיא מדינת ישראל לשעבר שנאלץ להיות בנבצרות של ששה חודשים עקב חשדות כבדים נגדו ואף להתפטר מתפקידו שבועיים בלבד לפני תום כהונתו.

מעשי אלימות קשים בקרב בני הנוער, הורים לילדיהם, התעללויות, בתי תמחוי, אונס.

שתי ערים גדולות בישראל הנתונות תחת ירי קסאמים שנמשך לעבר ישראל זה שבע שנים וחצי בלא מעלה הולם, ואולי הכי חמור: איום קיומי של ממש על מדינת ישראל מצד שליט פרס המודרני.

משבר המים בישראל ההולך וגדל: הכנרת יבשה, הירדן הדרומי יבש, ים המלח מאבד עשרות סנטימטרים כל שנה, מי התהום במעיינות הולכים ונגמרים, מייבשים גינות ופרדסים, ואני אישית יכול להעיד, כי נחל הירקון הנמצא ליד ביתי, בו אני מבקר מידי פעם מאבד ממפלסו.

ועוד הוסיף אותו כתב כאלו וכאלו, וכמכה עשירית הוסיף שאלו עוד לא הסוף, ויבואו עוד.

ולאור כל הנ"ל אנו שואלים, מה עשינו ב-60 שנות מדינה אם זה המצב? והתשובה תהיה: עשינו והמון!

מדינתנו נמצאת בין המדינות המובילות בעולם בתחומי המחקר, הכלכלה. ראשי מדינות רוצים לבקר בישראל. פעלה של ישראל מורגש בכל רחבי העולם, וכל זה רק בשישים שנה בלבד. בל נשכח, כי בזכות אבינו שבשמים, צור ישראל וגואלו, ניצחנו שבע מלחמות, שתי אינתיפאדות, וקרבות התשה רבים, ועוד נכוננו לנו כאלה.

הוכחנו, כי על אף הפערים הרבים והפרוד הנרחב, ברגע של אמת, מסוגל עם ישראל לדאוג, לארח ולעזור לרבים מתושבי הצפון שהופגזו מידי יום ביומו ולהראות אהבה ואחוה.

על אף כל הנ"ל, הזהות היהודית שלנו לא נמחקה: הרוב המוחלט של הציבור היהודי בישראל לא אוכל חמץ בפסח, מקיים את ליל

הטעם שאומרים קבלת שבת ולמה לא אומרים ביו"ט שחל בשבת

טעמי
המנהגים

ע"פ אוצר טעמי המנהגים לר' שמואל פינחס גלברד

ביוש שחל בשבת אין אומרים קבלת שבת ומתחילים במזמור שיר ליום השבת לנוסח אשכנז, ולנוסח ספרד מתחילים במזמור לדוד, ואומרים "לכה דודי" בדילוגים. (ילקוט מנהגים עמ' 136,51)

1. משום כבוד יו"ט, "שלא לבייש את יו"ט לפני השבת, שאנו אומרים פני השבת נקבלה, דמשמע ולא מפני יו"ט". (בית דוד ח"א ס' רסד דף עא)
2. ביו"ט ממחרים לצאת מבית הכנסת משום שמחת יו"ט, ולכן מקצרים בתפילת קבלת שבת. (אוצר כמ"י ס' ל' ס"ק ג')
3. מאחר וביום כיפור שחל להיות בשבת אין אומרים קבלת שבת (באר היטב ס' רסב אות ה'), לכן אין אומרים אותה בכל יו"ט שחל להיות בשבת. (אוצר כמ"י שם)

לפני למעלה מארבע מאות שנה, הנהיגו המקובלים בצפת לומר, עם כניסת השבת, מזמורים צה-צט' וכת' שבתהלים, וכן הפיוט "לכה דודי", שחיבר ר' שלמה אלקבץ. (סדה"י עמ' צו, כנה"ג סו"ס רסב)

1. ע"ש המסופר במסכת שבת (ק"ט): "ר' חנינא מיעטף וקאי אפניא דמעלי שבתא, אמר- בואו ונצא לקראת שבת המלכה. רבי ינאי לביש מאניה במעלי שבתא, ואמר- בואי כלה בואי כלה, הנהיג ר' משה קורדובירו את ששת המזמורים הנ"ל כנגד ששת ימי המעשה בשעה שהם מסתיימים, לפני תחילת השבת, כדי לקבל בהם את השבת. (יעבץ בסידורו ב"י דף קמד)
2. מספר הפסוקים בששת המזמורים הללו הוא ס"ה כמנין שם של אדנות. (סדר עבו"י עמ' 178)
3. במזמור כט' יש שבע פעמים "קול", שכנגדם תיקנו שבע ברכות בתפילת השבת, במקום יח' בחול. (כש"ט ס' רכג)
4. ששת המזמורים הם כנגד שש התקיעות שהיו נוהגים לתקוע ביום ששי לפני כניסת השבת.